

Puntdevista 60. Les paraules poden tenir diversos significats (5/10/2019)

Tots estaríem d'acord que és funció del sistema educatiu formar ciutadans conscients, responsables i actius en la millora del bé comú. I la presa de consciència respecte la realitat social que es viu passa, ineludiblement, per la comprensió del llenguatge que s'utilitza per a construir aquesta realitat; per això resulta tant important l'ensenyament del llenguatge com a eina de comunicació i no com una simple assignatura formal; per això s'insisteix que el tractament del llenguatge és feina de tots els docents i agents educatius.

Hi ha docents que ja ho han fet diverses vegades, però ara la propaganda desplegada pels diversos partits polítics ofereixen una nova oportunitat de constatar com els polítics utilitzen el llenguatge de manera partidista, forçant els significats i, en molts casos, amagant sota les paraules més o menys grandiloqüents el que són realment els seus pensaments i intencions. Uns exercicis de desvetllament del context i significat del llenguatge polític pot tenir un alt valor educatiu vers els propòsits de conscienciació personal.

Podríem posar molts exemples, però està clar que en la pròxima contesa electoral estatal, la paraula "Espanya" serà objecte d'utilització reiterada, de manera que constitueix un bon exemple de la diversitat de significats que pot tenir una mateixa paraula, segons qui l'utilitza i el moment que ho fa. Així el PSOE té com a eslògan de campanya "*Ahora, España*", sense necessitat d'especificar què entén per "*España*" i per què ara. Hom es pot preguntar com era l'Espanya d'abans i com creu el partit en qüestió que ha de ser la del futur. I no deixa de ser curiós que la *Fundación Francisco Franco* hagi acusat al PSOE de plagi, perquè aquest mateix eslògan el va emprar en la seva campanya anterior. Cal suposar que el concepte d'Espanya que tenen ambdues formacions no deu ser el mateix, però caldria explicitar-ho.

El partit VOX té com a eslògan "*España, siempre*", és a dir, abans, ara i en el futur ... Novament, per comprendre realment el significat de la frase es fa necessari advertir quin concepte d'Espanya té aquest partit i què abasta l'expressió "sempre", tota l'eternitat? I el partit de *Ciudadanos* no podia ser menys en aquesta utilització d'una paraula que sembla que ho pot significar tot. El seu eslògan és "*España en marcha*", encara que no es digui cap a on, la qual cosa hauria de ser decisiva per advertir si es va pel bon camí o no.

El partit *Podemos* encara no ha fet públic el seu eslògan en el moment d'escriure aquestes ratlles, però en la passada campanya tenia el de "*Vamos España*". I una facció escindida d'aquest grup ja s'ha presentat amb el lema: "*Más país*", en aquest cas sense aclarir quin és el país, perquè, per exemple, els bascos es refereixen habitualment a Euskadi com el seu país i també ho fem els catalans. Més país significa més Espanya?, i quina Espanya, novament?

També es podria pensar que no cal explicitar el concepte que d'Espanya tenen totes aquestes formacions perquè és el mateix, però aleshores hom es podria preguntar perquè no fan un sol partit. Perquè qui llegeix els eslògans tal vegada

tingui la idea que “*España es una unidad de destino en lo universal*”, la qual cosa fora bastant diferent de suposar que Espanya és un estat plurinacional y plurilingüe, si bé em temo que això no es prodigui en els seguidors dels partits esmentats, però tampoc s'exclou, oi? Per cert, no resulta de ser sorprenent que tenint la denominació internacional de “*Reino de España*” per referir-se a l'estat espanyol, cap partit incorpori el terme “*Reino*”, per què serà?

Els docents que a les aules vulguin fer una activitat de comprensió lingüística prenent com a base els lemes o eslògans de campanya esmentats, podran trobar articles i comentaris en publicacions que mostren aquesta referència comuna a la paraula Espanya, però que no entren a considerar els seus diversos significats, més enllà que la facin equivalent a “pàtria”, la qual cosa tampoc clarifica gaire més.

L'anàlisi a fons del terme dona joc a reflexions àmplies i diverses, que hauríem de fer tots els qui som ciutadans en ple exercici dels nostres drets. I no solament ho hem de fer amb la paraula Espanya, agafada ara com a exemple, sinó amb totes aquelles que constitueixen els nuclis dels discursos polítics i socials, exigint clarificació quan es pugui o cercant-la personalment. Podem pensar en paraules com les següents: democràcia, justícia, igualtat, unitat, progrés, solidaritat, violència, ... i advertir qui les utilitza i amb quines intencions. Ah!, per si calia dir-ho, fer això a l'escola no és adoctrinament, ans al contrari, és evitar que els alumnes siguin adoctrinats.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)